

23.10.2024

STM131:00/2021
VN/28917/2021**2024/7 HTP-JAOSTON KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA 23.10.2024**

Aika 23.10.2024 klo 10.05-12.05

Paikka: Teams-etäkokous

Läsnä

Sirkku Saarikoski	STM, puheenjohtaja
Satu Auno	Etelä-Suomen avi, jäsen
Riitta Työläjärvi	SAK, jäsen
Piia Taxell	TTL, jäsen
Jenni Uljas	Teollisuusliitto, jäsen
Tanja Ylitöyrä	STM, asiantuntijasihtööri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

3. HTP-asetus ja raja-arvojen perustelumuistio

- Alumiinin jaetta koskeva muutosehdotus asetukseen ja HTP-muistioon

Puheenjohtaja kertasi, että TTL on esittänyt, että muutettaisiin aiemmin päätetystä poiketen alumiinin ja sen niukkaliukoisten yhdisteiden HTP-arvo koskemaan hengittävää jaetta aiemmin päätetyn alveolijakeen sijaan. Muut alumiinia koskevat HTP-arvot on asetettu hengittävälle jakeelle. On tieteellisesti perusteltua, että eri alumiinityypeille on eri jakeet, mutta käytännössä useamman jakeen pitoisuuksien seuraaminen edellyttäisi useamman näytteen ottamista. Taxell kertoi, että alumiinihitaushuuruille on HTP-arvo hengittävälle jakeelle. Alumiinin kohdalla olennaista ovat keuhkoihin kertyvät pölyt ja huuрут. Samoissa työympäristöissä voi olla sekä pölyjä että huuruja, mikä edellyttäisi kahden mittauksen tekemistä. Se ei ole tarkoituksenmukaista. Yleensä mitataan hitsaushuuruja. Puheenjohtaja jatkoi, että niukkaliukoisten alumiiniyhdisteiden osalta arvo käytännössä kiristyisi, jos HTP-arvo asetettaisiin hengittävälle jakeelle. Tässäkin tapauksessa raja-arvo ylittyisi vain n. 5 %:ssa yrityksistä.

Puheenjohtaja totesi, että paikalla olevien jäsenten mukaan muutos voitaisiin hyväksyä. Keskustelua jatketaan marraskuun kokouksessa, kun työnantajapuolen edustajat ovat mukana.

4. HTP-kirja

- HTP-kirjan Liite 13, Raja-arvovalmisteluun otettavaksi suunniteltuja nimikkeitä

Puheenjohtaja kertoi, että käsiteltävän liitteen 13 luonnoksen pohjana on nykyisen HTP-kirjan vastaava liite. Taulukkoon on lisätty aineet, joille EU:ssa on jo valmistelussa uudet raja-arvot. Taulukossa ovat mukana myös TTL:n kommentit koskien mm. aineiden käyttömääriä. Jos Suomessa ei käytetä jotakin ainetta, ei ole järkevää käyttää resursseja sellaisen aineen arvon päivittämiseen. Tältä pohjalta joitakin aineita ehdotetaan

poistettavaksi listalta. TTL:n ehdotuksesta on lisätty listalle dietyyliaminoetanol, joka on ärsyttävää ja jolla on paikallisia keuhkovaikutuksia.

Keskusteltiin luonnoksesta. Todettiin, että poistettavaksi ehdotetut aineet voidaan poistaa listalta, mutta niitä koskevat tiedot säilytetään, jotta tarvetta asettaa näille HTP-arvot voidaan arvioida myöhemmin uudestaan. Lista hyväksyttiin näillä pienillä muutoksilla. Työnantajapuolella on vielä mahdollisuus kommentoida asiaa. Litium ja orgaaniset tinayhdisteet ovat ehdolla EU:n ensi vuoden prioriteetteihin, ja ne päätettiin ottaa listalle.

5. Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä

- Raja-arvoja käsittelevien pykälän muuttaminen

Puheenjohtaja kertoi, että raja-arvoja käsitteleviä pykälä ehdotetaan muutettavaksi, koska on koettu ongelmalliseksi kysymys HTP-arvojen noudattamisesta. Lainsäädännössä on määritelty HTP-arvot haitallisiksi tunnetuiksi pitoisuuksiksi. Työturvallisuuslaki taas toteaa, että altistuminen kemiallisille tekijöille pitää rajoittaa niin vähäiseksi, ettei siitä aiheudu haittaa tai vaaraa työntekijän turvallisuudelle ja terveydelle taikka lisääntymisterveydelle. Näin ollen on loogista, että jos HTP-arvo ylittyy, työnantajan tulee ryhtyä toimenpiteisiin. Pykälä olisi syytä selkeyttää. Ehdotukset eivät sinänsä muuttaisi tosiasiallista tilannetta, koska pykälän teksti perustuu työturvallisuuslainsäädännön säännöksiin. Käytiin läpi pykäläehdotuksia. Esityksen mukaan HTP-arvoja koskevassa pykälässä olisi määritelty HTP-arvo ja lisätty myös, että mikäli altistuminen ylittää HTP-arvon, työnantajan tulee ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin altistumisen vähentämiseksi asetuksen muissa pykälissä säädettyjen periaatteiden mukaisesti. Asetuksen 12 §:ssä on säädetty sitovista raja-arvoista. Ehdotetaan, että muotoillaan pykälä siten, että pitoisuus ei saa ylittää liitteessä vahvistettua sitovaa raja-arvoa. Tämä olisi linjassa syöpävaarallisia aineita koskevan VNa:n sitovia raja-arvoja koskevan kirjauksen kanssa.

Keskusteltiin ehdotuksesta. Pykäläluonnoksia pidettiin alustavasti hyvinä. Työläjäryhmä toivoi vahvemmin korostettavaksi sitä, että aina tulee pyrkiä mahdollisimman laadukkaaseen työympäristöön ja siten vähentämään ilman epäpuhtauksia, vaikka pitoisuuksissa ei oltaisikaan HTP-arvojen tuntumassa. Taxell totesi, että vaikka lisääntymiselle vaaralliseksi luokiteltujen aineiden raja-arvot on tarkoitus jatkossa asettaa sitovina raja-arvoina syöpävaarallisia ja lisääntymiselle vaarallisia tekijöitä koskevassa asetuksessa, ei kaikkia aineita kuitenkaan ole luokiteltu ja näidenkin aineiden osalta TTL kuitenkin huomioi myös lisääntymisterveysdatan. HTP-arvoa koskevien tekstien muotoiluissa pitäisi näin ollen kirjata huomioitavaksi myös lisääntymisvaikutukset. Näin päätettiin tehdä ja esitystä muokataan vastaavasti. Puheenjohtaja kysyi, onko asetuksessa jäsenten mukaan muita muutostarpeita nyt käsitellyn ja kemikaaliluettelo koskevan kohdan lisäksi. Auno nosti esiin, että käyttöturvallisuustiedotteen kielivaatimukset aiheuttavat haasteita, kun mm. työpaikkojen kielikirjo on kasvanut. Puheenjohtaja totesi, että käyttöturvallisuustiedotteiden kielivaatimuksista säädetään kemikaalilainsäädännön puolella ja asiaa on siksi vaikea työsuojelulainsäädännön puolella auttaa.

- Kemikaaliluettelo

Puheenjohtaja kertoi, että hallitukselta on tullut luetteloita säännöksistä, joista tulisi norminpurussa luopua. Myös työsuojelusäännösten purkuun liittyviä toiveita on tullut, vaikka monet säännökset perustuvatkin EU-direktiiveihin, eikä niistä siten voida luopua. Kemikaaliluettelo on mainittu norminpurkulistalla. Se perustuu kansalliseen lainsäädäntöön. ILO:sta tulee velvoite pitää luettelo vaarallisista kemiallisista tekijöistä, mutta vaarattomien aineiden listaamiselle ei ole kansainvälisestä lainsäädännöstä johtuvaa perustetta. Suomessa on keskusteltu vaarattomien aineiden poistamisesta luettelosta aiemminkin. Puheenjohtaja kävi läpi aikaisemmin esitettyjä argumentteja puolesta ja vastaan. Toiveena on, että kemikaaliluettelo muutetaan vain vaarallisia aineita koskevaksi.

Keskusteltiin ehdotuksesta. Pidettiin hyvänä, että kemikaaliluettelo olisi mahdollisimman kattava ja myös vaarattomat kemikaalit olisivat siinä mukana, tästä olisi monia hyötyjä. Luettelo laatimassa työnantaja käy läpi kaikki kemikaalinsa ja saattaa tiedostaa, mitkä niistä ovat vaarattomia ja joita siten kannattaa käyttää vaarallisten sijaan. Kemikaalien yhteisvaikutuksista saadaan uutta tietoa jatkuvasti. Aivissa vaarattomien aineiden poisjättäminen luettelosta jakaa näkemyksiä. TTL:n ammattitautipuolen mukaan kemikaaliluettelon tulisi olla mahdollisimman kattava. Esim. joissakin sisämaaleissa on herkistäviä aineita, vaikka niitä ei olisi luokiteltu vaarallisiksi. Luettelot helpottavat ammattitautiselvitysprosessia. Nostettiin esiin, että

työterveyshuollon työpaikkaselvitys on merkittävässä roolissa siinä, että tunnistetaan herkistävätkin aineet. Arvioinnin tekemisessä käytetään kemikaaliluetteloa. Työterveyshuollon pitäisi sekä havaita aineet ennaltaehkäisevästi että tehdä ammattitautitutkimukset, joten se tarvitsee tiedon käytetyistä kemikaaleista.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten, että otetaan huomioon esitetyt näkemykset ja kysytään näkemykset myös työnantajapuolelta.

6. KV-asiat

- WP Chemicals-kuulumiset

Puheenjohtaja kertoi, että seuraava syöpädirektiivin päivitysdirektiiviehdotus julkaistaan viimeisten tietojen mukaan joulukuussa ja siihen tulevat aineet ovat 1,4-dioksaani, isopreeni, koboltti ja sen epäorgaaniset yhdisteet, PAH-yhdisteet ja hitsaushuurut. Hitsaushuuruille ei ole tulossa raja-arvoa. Suomi on pääasiallinen koboltintuottaja EU:ssa. Suomen yrityksille koboltin raja-arvon ei pitäisi aiheuttaa ongelmia. Käytiin läpi myös valmistelussa olevat, seuraaviin syöpädirektiivin päivityksiin tulossa olevat aineet.

EU:sta on tulossa ohjeistusta haitallisista lääkeaineista. Luetteloa lääkeaineista on ollut vaikea tehdä, koska lääkeaineita ei ole CLP-luokiteltu. On toimittu niin, että kaikki ne lääkeaineet ovat listalla, jotka sisältävät luokiteltuja aineita. Biomonitoroinnista on myös tulossa ohjeistus, johon sisällytetään myös liite lyijyn biomonitoroinnista. Asbestille tulee ohjeistus, siihen liittyen pidetään työpajoja, joihin jäsenetkin voivat osallistua. Kemikaalien yhteisvaikutuksista ja hormonihäiriköistä tulee myös ECHA:n ohjeistus. ECHA:n aikaa menee nyt näihin ohjeisiin, mikä hidastaa raja-arvojen valmistelutyötä.

7. Muut asiat

Ei ollut.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään pe 15.11. klo 12.30.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05.

Sirkku Saarikoski

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri